

HAJNAL

Szerkeszti
MESSERSCHMIEDT GÉZA
pássaici plebános.

I-ső szám.

1908. március 5.

☞ N A P T Á R. ☞

MÁRCIUS 8. VASÁRNAP Böjt 1-ső vasárnapja. Istenes Szent János rendalapító. Az irgalmas barátok rendjét alapította.

9. HÉTFŐ. Szent Franciska özvegy.

10. KEDD. A Szebesztai 40 sz. vértanú. (Történetét lapunk legközelebb hozza.)

11. SZERDÁN KÁNTORBÖJT. Szent Enlogius áldozár.

12. CSÜTÖRTÖK. Nagy Szent Gergely pápa. Rendkívüli tudományosságú egyházfő, Irott művei s bölcs intézkedései által korszakot alkot a z Egyház történetében.

13. PÉNTEK. Szent Eufrázia szüz.

14. SZOMBAT. Szent Matild királynő.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plebános Passaic-on, New Jersey.

Published by

Rev. Geisa Messerschmiedt

217 Third St.

Passaic, N. J

Egy évre ... \$1.00 Fél évre ... 50 c.

One Year ... \$1.00 Six Monaths 50 c.

Megjelen minden csütörtökön.

Ó, MI SZÉPEN LENG A ZÁSZLÓ...

Hajnal hasadását, új nap ébredését, lelkek ujjlását, tavasz születését hirdetjük neked idegenbe szakadt, hithez -- hazához hű maradt **keresztény magyar nép.**

Amikor odakünn a márciusi légben a **nép-szabadság** lobogóját ringatják az emlékezés meleg hullámai, zászlót bontunk mi is.

Régi zászlót. Hires zászlót. Királyi zászlót. Azt a zászlót, amelynek rudját Jeruzsálemben ácsolták. Azt a zászlót, amelynek puha gyolcsát még arimateai József vette. Azt a zászlót, amelynek vasszegeit a Golgotán verték be durva poroszlók. Azt a zászlót, amelynek keresztjét nem öntötték fénylő aranyból s illatos koszorut nem fontak köréje. A fájdalom töviskoronájából illesztették össze. A gúny túskekoszoruját aggatták rá. És mégis tündöklőbb a keresztje ennek a zászlónak a legragyogóbb királyi koronánál. És mégis pompázóbb a koszoruja a legkáprázatosabb tündéerkertnél...

Öseink példás buzgóságának, **az ezeréves magyar hithűségnek**, a kétezerezstendős egyetemes keresztény anyaszentegyháznak, a megváltásnak győzedelmes szent jele ez ami zászlónk. Mezejében hordja a legeszményibb **szabadságnak**, a legszebb **egyenlőségnek** s a legodaadóbb **testvériségnek** jelmondatát. A legtökéletesebb alkotmánylevelet, a legbölcsebb törvénykönyvet, ebben a négy szóban:

— Názáreti Jézus Szivek Királya . . .

Ezzel a zászlóval kopogtatunk a te lelked kiskapuján is amerikás magyar hittestvérünk. Befogadsz-e vajjon? Szabad-e az Urat dicsérni? Kitüzöd-e az üdvösség zászlaját keblednek hajlékára? **Akarod-e, hogy a te szivedben is éljen Jézus Krisztus?**

Édes vérünk, magyar vérünk, mi szegény testvérünk! Mi a panaszod? Hogy szivedre mostan alkony teríti barna palástját? Hogy a kereszt zászlaját nálad is sötétség fogadja, mint amikor legelőször lobogott, ott a Kálvárián? Sötétség, amelyben csak a gyári tüzek világítanak. Sötétség, amelybe csak a bányák puskapora szór fényes szikrákat. Sötétség, amelyben csak az aranyborjú hazug bálványszobra csillámlik. Sötétség, amelyben kialszik a hitélet fáklyája s nem gyul ki az a kis mécses, mint szülőföldeden valamikor, régen — ott a kereszt alatt . . .

Ne csüggedj el azért testvérünk. Ne légy bizalmatlan. Ezt a zászlót kövesd. Nyomában eloszlik az alkony. Hiszen ez a szeplőtelen zászló maga — **a biborpiros hajnal.**

Jó uton vezetünk. A szent kereszt országutján. A templomba vezetünk, a hitközségbe vezetünk, a papodhoz vezetünk. A gyóntatószékbe, az Úr asztalához vezetünk. És ezen az uton: megtisztult, fölfrissült, megedződött, a tetterő s becsületes iparkodás hajnali pirjában égő lélekkel — **hazavezetünk.**

Fönn, a mennynek magas boltozatán, hasadó hajnalnak kárpitja a mi zászlónk. Vond el azt a kárpitot amerikás keresztény magyar nép s gyönyörködjél a képben, amely eléd tárul.

. . . Magyarország fölött a keleti égen, keresztülszűrődve márciusi légen, pirkad a hajnal sugára. Ráhull szent István honára. Alföldi pusztákon, jó hevesi földön, Kárpát havas bércén, csöndes Mátra-völgyön, Bakony erdő hóvirágán, Vértes-rétek ibolyáján, megolvadt folyóknak duzzadozó árján, Duna-Tisza táján, Hernád-Sajó mentén, Dráva-Mura partján, Rába-Sió mentén . . . Mindenütt előmlik csodás, tiszta fénye, ott mosolyog rajtuk rózsás pirja, édes melegsége. Mégis te fölibéd, lelkünk szép

szíve, szíve, szíve örök álma, boldog magyar falu nyugalmas világa, hova mindig elszáll keblünk imádsága, rád ragyog legkedvesebben a fölkelő nap sugára. Alvégen-felvégen görbe kis utcákra, patak hidján szent János-azobrúra. Kint a falu végén az öreg malomra. Kint a temetőben sok-sok sirhalomra. Az új kőkeresztre, lurdi kápolnára, fönt a domboldalon a kálváriára, a falu közepén a templom tornyára. Gilíng-galang . . . Szól a harang az Urangyalára . . .

Soha el ne mulaszd a hajnali Urangyalát. Még, ha nem is hallanád a harangszót heteken, hónapokon keresztül. Akkor azt a zászlót sem hagyod el soha, amelyet most e kedves kis lap hasábjain kibontottunk előtted.

Ó, mi szépen leng a zászló! Ó, mi szépen fénylik a kard! . . . Krisztus evangéliuma a mi zászlónk. A hit fegyvere a mi kardunk. Ezt a zászlót kövesd, ezt a kardot forgasd az idegenben is, otthon is keresztény magyar nép.

A hajnali szép csillag vezéreljen. Bizzál, hogy a te hited szenvedéseidtől megszabadítson téged.

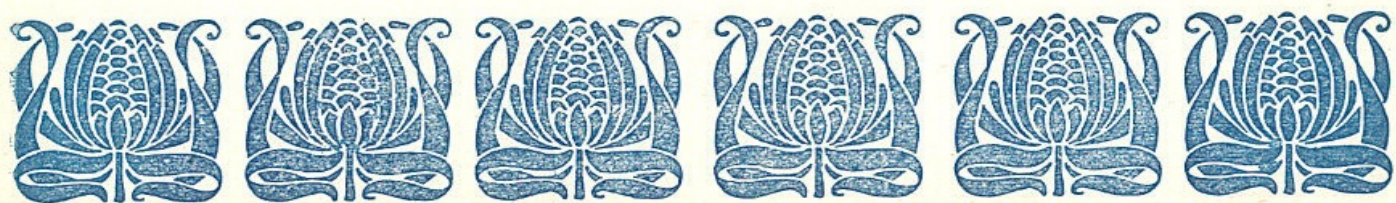
A „Hajnal“ szerkesztősége.

[ ] Száz esztendő. Április hó 8-ikán lesz kerek száz esztendője hogy a new yorki egyházmegye megalapított. Akkoriban még egész New York állam hozzátartozott, s mégis csak 15 ezerre ragott az összes hívek száma. Ma a new ycrki egyházmegyébe csak maga New York városa tartozik a körülötte lévő néhány kisebb teleppel s mégis két millió katolikus hívő szorong benne 610 főszentelt pap gondozása alatt. Az egyházmegye mely azóta 1850-ben érseki rangot nyert, egy egész hétig tartó ünnepséggel fogja megülni a száz esztendő jubileumot. Az ünneplések a nagybőjt miatt husvét után kezdődnek. Központjuk lesz a new ycrkiszent Patrik székesegyház. A rendező bizottság első ülésén 150 new yorki pap vett részt. Fogadalmat tettek arra, hogy az érseki székesegyház adósságát 2 év leforgása alatt kifizetik. E re való tekintettel semmiféle kollektát nem engednek meg az egyházmegye területén kívül eső templomokra.

IMÁDUNK TÉGED KRISZTUS ÉS ÁLDUNK TÉGED . . .

MESSERSMIEDT GÉZA.

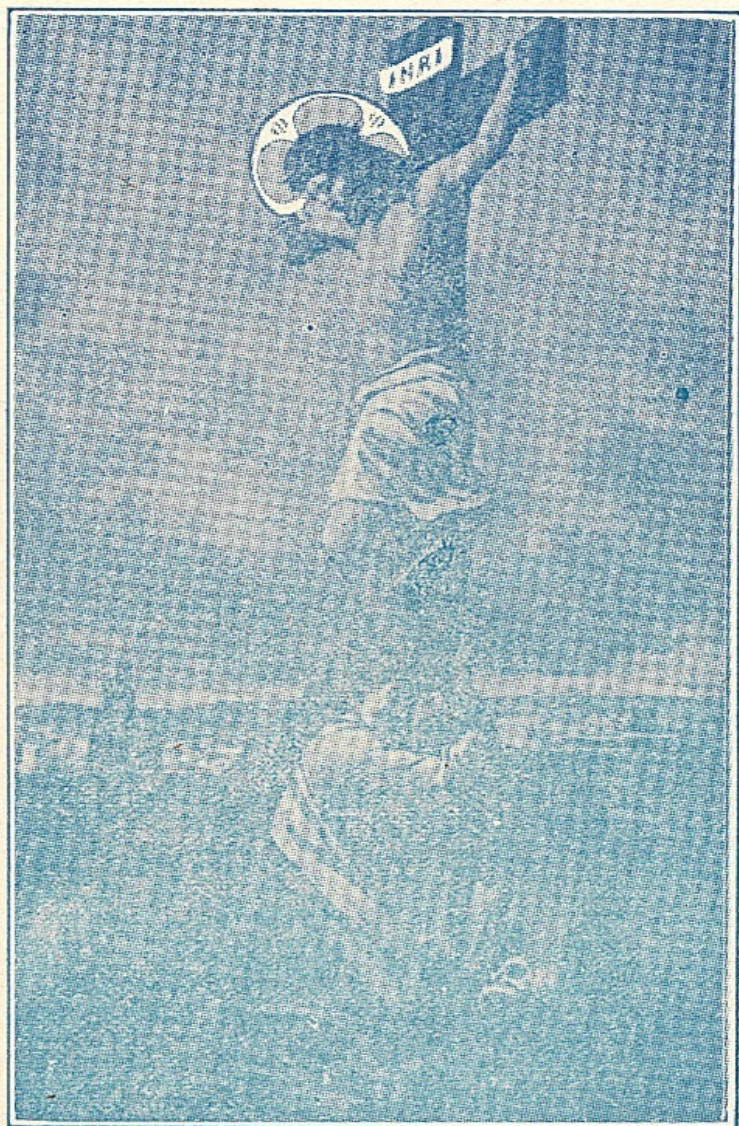
Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot. Messze-messze van egy világrész, neve Afrika. Ennek belsejében száz és száz mértföldre menő homok puszták terülnek el. Hónapokon eljárhat azon az utas, sehol egy élő lényt, sehol egy árva fűszálat nem talál nincs egy élő fa, melynek árnyas lombjai alá húzódnék a nap tikkasztó hevétől. — nincs egyetlen-egy forrás, melynél kiaszott ajkaid felfrissítené; az irtóztató forróság, — a „számum“, ez a gyilkos szél, mely felhőkig kavarja a puszta forró homokját — eltemet — megöl embert állatot egyaránt. Homok sivatag — homok tenger!

S midőn végre hosszú utazás után a kifáradt vándor eljut ezen a pusztaságon egy darabka földre, — oázisra, — ahol forrást, élőfát talál; földre borúlva könnyes szemekkel ad hálát az Istennek, hogy életét megmentette. Neki esnek az életadó forrásviznek — s aztán dús lombosított fák árnyékába, illatos pázsitra dől pihenni a karaván.

Vándoridő ez az élet. Egy esztendei testet-lelket ölő vándorlás után, az életnek mindennapi bajokkal, szenvedésekkel, keresztekkel terhelt homok-sivatagján vándorolva eljutottunk az árnyas ligetnek pihenő helyére.

Igen. — **Itt a nagybőjt!** Eljutottunk Hozzád oh édes, oh megfeszített **Jézusom!** Itt van a Te drága **keresztfád,** melynek tövébe lepihenhet szegény — és gazdag, ifju és öreg, király — és koldus; — lepihenhet minden vándora ennek a földnek . . . Itt van, oh itt van, Szivedben van az a forrás, a honnan nem víz, hanem a legdrágább isteni vér csörgedez. Itt akarunk mi lepihenni, itt akarjuk lelkünk szomjúságát oltogatni Szived sebéből édes jó Jézusom!

Jertek **Jézus kínszenvedésének útjára** jámbor keresztények! Elvezetlek titeket oda, ahol búcsút vett anyjától; keressük fel őt az utolsó vacsoránál - az első szent misénél, kísérjük ki az olajfák kertjébe, ahol a durva katonák kötelet hurkolnak szent kezeire; menjünk el vele Annáshoz, Pilátushoz, Heródeshez; szemléljük kicsúfoltatását; sirassuk, midőn kegyetlenül megostorozzák; nézzük meg őt jól, az egész világtól elhagyottat; átszúrt kezeit és kettéhasított szivét a kereszfán . . . . . és utójára boruljunk oda a magas keresztfa alá a Boldogságos Szűz Mária és a bűnbánó Magdolna mellé, s úgy sirassuk meg vétkeinket, a melyekért oly sokat oly borzasztó sokat szenvedett.

I.

Jézus búcsúzik Szűz Anyjától.

Képzeld el, keresztény hívő lélek, - hogy előtted áll az Ur Jézus, mellette Mária és néhány apostol. Képzeld

el, ha tudod, hogy mily kimondhatatlanul szerethette Mária az ő egyetlen fiát Jézust.

Láttál már anyát, aki szívéhez szoritja magzatát, láttad e már szemeit az anyának, amelyben egy egész lélek, egy tenger szeretet ragyog midőn gyermekére néz? És láttad-e az anyát **fájdalmában**, ha az elválás, a betegség, a halál törte össze szívét? oh hogy borúl kór-ágyadra, s noha minden alszik — pihen : — ő viraszt és forró könnyekkel öntözi lihegő ajkadat; - vagy hallotad-e hogy rohant a vad állatok közé oroszlánok elé, hogy kiragadja elrabolt gyermekét? (supa szív az anya, mely szeret, de úgy, hogy annál jobban csak az Isten tud szeretni! Az Isten, aki az anyát teremtette!

Ilyen egy **bűnös** földi anya! De nézd itt áll Mária, akit milliók közül választott ki magának anyául az Isten. Hát még ő, ez a bűn nélkül való tiszta angyali lélek — **mily szeretettel** ragaszkodhatott az ő Fiához. Ő, aki Jézus Krisztus bölcsőjénél tanulta meg az anyaságot!

Itt állnak szemtől-szembe. A legszeretőbb Anya, — a legkedvesebb Fiú! Ma keserű fájdalom nehezedik szívükre. Az Úr Jézus szólal meg :

— Oh szeretett **anyám!** Elérkezett az a szomorú pillanat, melyben el kell válnunk egymástól! —

Hogy mit érez egy anya, kinek egyetlen gyermeke messze útra-hosszú időre távozik — azt értheted, hisz tán te is hallotad a szívtépő szavakat midőn e messze idegen világba jöttél:

— Kedves gyermekem, csókolj meg még egyszer; csókolj meg utóljára . . . . .

De mit érez egy anyai szív, mikor gyermekét halálra viszik? ! Mit érezhetett a Boldogságos Szűz Mária, mikor Jézusa azzal állt elébe, hogy búcsúzni jött, mert meg kell hallnia! Mily tör járta át az ő édes anyai szívét, mikor hallotta, hogy Fia, mint a legutólsó gonosz lator a szégyen és gyalázat fáján fog meghalni!

Hiába kérte Jézusát, hiába könyörgött, hogy ne hagyja itt őt árván, hogy gondoljon arra a 30 esztendőre, a mit oly boldogan együtt eltöltöttek . . . . . minhiába . . . Jézus kibontakozott Anyja ölelő karjaiból — odaszólt tanítványainak

— Menjünk !

Gondoljuk meg itt, bűnösök, hogy **miértünk** hagyta el Jézus az ő édes anyját. Otthagyta Máriát, akinek most már senkije sem maradt e földön s akie perctől fogva a legkeserűbb fájdalom tengerébe sülyedett.

Gondoljatok sokszor, óh gondoljatok keresztények ozen szegény, elárvult, elhagyatott fájdalmas anyára és ha netalán nektek is ilyen sorsot juttatott volna az isteni gondviselés: Mária példájából tanuljátok meg, hogy **épen azokat szokta meglátogatni az Isten keserűséggel -- fájdalommal -- akiket szeret!**

A katolikus hittedjesztés képei.

Bizalom és halál.

Shinibivaleh-ből írja egy misszionárius pap: „Felséges hivatás misszionáriusnak lenni; megnyerni a lelkeket Krisztusnak; hirdetni az egy igaz Isten igaz egyházát, kezükbe adni az örök üdvösség oklevelét stb., de hogy mily munka ez, hogy mennyire képtelen erre a leglánglelkűbb misszionárius is az Isten különös kegyelme nélkül, azt kevesen tudják. Alamizsnából élünk. Ez is sokszor elmarad s akkor az **éhhálál** fenyeget bennünket. Mindazáltal mi soha nem csüggedünk. Isten soha sem hagyott el még bennünket. A ragályos nyavalyák ezernyi fajtája dühöng itt évek óta s mi teljes egészségben hirdetjük Urunk ígeit. **Csak** az éhhálál ragadt el mellőlem néhány papot és apácát.“ — (Father Stephen misszion. in Shinibivaleh.)

Egy másik misszionárius **Madras-ból (India)** írja, hogy most templomot, árvaházat és kórházat építettek. Ha éjjel-nappal ott nem vagyok — mondja a pap — az utolsó követ-fát is ellopják a pogányok. Az új templomban tartott első misémkor „gazdag“ ajándékkal leptek meg hiveim. Két karéj kenyeret és egy igen sovány kecskecombót hoztak ajándékkul. (Megjegyzendő, hogy a kenyér-áltésre én tanítottam őket.) Az ajándékot **elosztottam** 80 betegem és 50 árvám között. A betegeket és árvákat az utcáról szedtem fel.

A NYUGALOM FÁJA.

Nem a dicsőségnek égre nyuló fája,
Melyre a repkénynek zöld indái futnak ;
Nem ez a fa az, mely engemet megnyugtat !
Éltem árnyékában néztem fel reája, —
És nem tagadom, hogy sok örömet adhat,
Csak azt nem, a mit én kerestem alatta :
Csak azt nem, — nyugalmat !

Nem a szerelemnek ifjú rózsafája,
Melynek árnyékában oly édes az álom, —
Nem ez a fa az, hol nyugalmam találok !
Pihentem alatta szemeim lezárva,
Arcomon az öröm lepkéi mulattak ;
Hoztak édes mézet . . . csak azt nem, a mim nincs :
Csak azt nem, — nyugalmat !

És a mit oly soká hasztalan kerestem :
E virágtalan fa keskeny árnyékában,
A hit fénye mellett — íme feltaláltam !
Hadd öleljelek meg édes szent keresztem !
Mert a mit a világ elvesz, de nem adhat :
Te soh'sem veszed el s mindig visszaadod
A békét s nyugalmat !

Kuthen.

NAGY BÖJT.

A nagyböjt tulajdonképpen előkészület a husvéti ünnepekre. Az anyaszentegyház tekintettel Krisztus Jézus példájára, aki kínszenvedése előtt a pusztában negyven napig böjtölt, - szigorú böjtöt rendel Hamvazó Szerdától kezdve a Vasárnapokat kivéve Husvétig.

Hogy kell böjtölni?

Minden katolikus tudja, hogy pénteken nem szabad húst enni. Ez valójában még nem böjt, hanem csak **o n m e g t a r t ó z t a t á s**. Az igazi böjt abban áll, hogy a hús eledelektől is tartózkodunk és **e z e n k i v ü l** csak egyszer lakunk jól.

Ki parancsolta meg a böjtölést?

Istentől elrugaskodott, templomot, gyónást kerülő gonosz lelkű emberek, holmi eucilisták nagy bölcsen hangoztatják, hogy „a böjtöt a papok találták ki.“ Mintha bizony a papoknak egyéb dolguk se volna, vagy mintha ez könyvitene sorsukon! Amilyen gonosz, ép oly ostoba támadás. Mert:

Krisztus Jézus előtt több ezer esztendővel már böjtöltek az emberek. Isten maga, ki a zsidó nemzetet oly sok testi-lelki csudálatos kegyelemmel-áldással őrizte, vezette és föntartotta, maga az Isten hozta ezt a törvényt.

Jónás prófét a prédikálására NINIVE lakosai „hivének az Istenben és böjtöthírdetvének szőrzsákokban öltözének.“

A Birák könyve szerint (10.16;) a vesztett csata után mindannyian felmenének Izrael fiai az Isten házába, és itt leülvén sírának az Ur előtt és az napestig böjtölének és áldozának neki égő és békeáldozatokat. „Jábesz lakói Saul fölött (a gyász jeléül) hét napig böjtölének; Dávid a Királyok II. könyve (1.11. stb) szerint böjtölt honfitársaiért; Ákáb próféta, a többi próféták mind, a zsidók a sátoros ünnep alkalmával, az ószövetség legnagyobb-azentjei mind böjtöltek. Tóbiás szerint (12, 6-8.) „Jó az imádság a böjtölésnél és alamizsnával inkább, mint az aranykincs gyűjtése“ stb. Krisztus Jézus az Isten fia keresztelése és kínszenvedése előtt: böjtölt.

Jézus minden hatalmat egyházára bízott. Megmondotta hogy: „én veletek vagyok mindennap, a világ végezetéig.“ És „aki az egyházat nem hallgatja, legyen neked, mint a pogány“ Az egyház tehát a Szentlélek segítségével soha semmi olyat nem parancsol, ami Krisztus szándékával és akaratával ellentézik. Az anyaszentegyház feje Krisztus; minden, amit az egyház rendel, parancsol vagy előír Krisztus intézkedése.

Mi a böjt?

A böjt áldozat, melyet az ember, - tekintve Isten uralmát minden teremtetett lény fölött, tekintve végtelen irgalmát, jóságát az emberek iránt, - neki hódolatul, háláadásul vagy bűneiért való elégtételül hoz.

A böjtök elrendelésével a katolikus egyház célja az, hogy a hívek a böjtölés által testüket sanyargassák, vágyaikat zabolázzák, Istent kibékítsék, édes anyjuk, az egyház iránt való engedelmisségben magukat gyakorolják.

Mit tesznek a böjt megszegői és gyalázói?

A böjt a hit dolga. Istent hívó jóra való kereszténynek soha sem lesz nehéz a böjt megtartása. Vigyázzuk csak meg; akik a böjtöket elhanyagolják: másban a hanyagok. Ez sem kisebb parancs mint a vasárnapi mise-hallgatás! Akik a böjtölést lekicsinylik, - megvetik, azok magát Jézust vetik meg - hisz Jézus parancsolja.

a böjtöt egyháza által! Az ilyenek botrányúl szolgálnak másoknak sőt önmaguknak is kárt okoznak, mert a t e s t s z o l g á i v á lesznek és lelküket a test vágyainak rendelik alá. Az ilyen alárendelésnek pedig mindig bűn a következménye. Vagy jobb katolikusok ők az első kersztényektől kezdve ismert dicső szentjeinknél akik szigoruan böjtöltek?

— Folytatjuk. —

POLITIKA ÉS TEMPLOM.

ryan Jemings Vilmos az Egyesült Államok demokrátainak szemefénye. Egyike ő azon kevés politikusnak, kiket széles e világon nemcsak ismernek, de becsülnék is az államférfiak.

Legutóbbi elnök-választási körútjában egy helyen a következő arany mondásokat hallatta:

„Engem a kormányzás kérdései minden esetre érdekelnek, de a vallásos ügyek még inkább. Szivesen beszélek a politikáról de még szivesebben a vallásról. Mielőtt politikai szónoklás-hoz fogtam volna, már jóval előbb kezdtem vallási kérdéseket tárgyalni. Ez utóbbiakról meg még akkor is fogok szónokolni, remélem, a mikor már régen kikerültem a politikai életből. [Bryanról itt megjegyezzük, hogy 30 éves korában kezdett politizálni s már 18 esztendeje szerepel e téren.]

A politika az emberi életnek csakis egy részére terjed ki, még a hit egész földi valónkat tölti be. Az államkormányzás csakis földi éltünket irányíthatja, míg a hit azt a végnélküli létet, a melyben a földi élet parányi kis szerepet játszik. Politikai kérdésben fölötte nehéz a többség bizalmát megnyerni. Ha ellenben egyetlen egy lelket megmentettem a túlvilág számára, nem fáradtam hiába. Én ugyan pénzért szoktam politikai beszédeket tartani, de szivesebben szónoklok vasárnaponkint ingyen a vallásosság érdekében, kiváltképen ha 1-2 ifjut jó utra téríthetek, kik azt hiszik, hogy hitbeli ügyekben kételkedést fitogtatni előkelő divat.

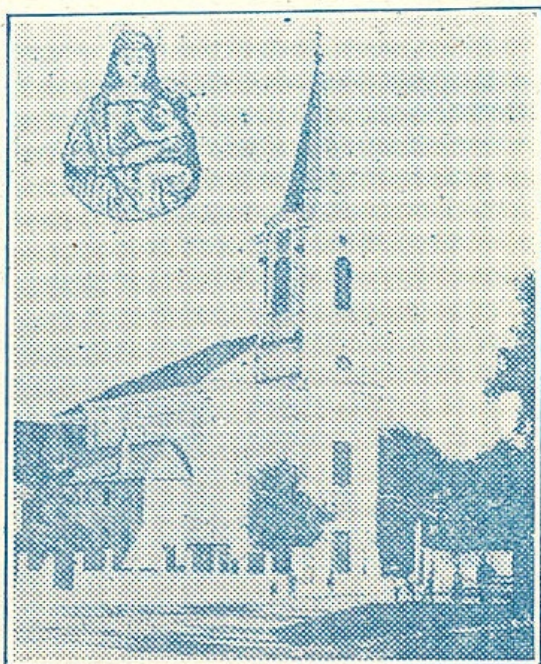
Ne fitymáljátok a bibliát. Vannak, akik a Szentírást azért vetik el, mert benne érthetetlen dolgokat is találnak. Már pedig ha az ember ebből a nagy Könyvből legalább a könnyen érthető parancsokat akarná betartani, ezek annyi munkát adhatnának neki, hogy bizony nem is akadna ideje az érthetetlen részletekkel bibelődni. Tapasztalati tény, hogy éppen azok rágódnak a Biblia nehezen érthető részei fölött, kik a könnyen megérthető tartalommal csöppet sem törődnek.

Tán azért vessem el a vallást, mert titokzatos? De hiszen ha a fűszál növekedését meg akarnám fejteni, mielőtt ételhez nyulok, könnyen éhenhalhatnék. Vajjon bölcselkednek-e az emberek a ven-

déglőben? Nem, ők csak a templom körül találnak okoskodásra ürügyet. Egy parányi dinnyemag 40 fontnyi dinnyét képes előállítani; ellátja azt zöld felületekkel, fehér héjjal, ízletes hussal és 100-szorta több maggal. Mig meg nem magyarázzálok, hogy jön létre mindez, addig kérkedjete azzal, hogy ti be akartok pillantani a nagy Mindenható t'kaiba.”

Igy beszélt Amerika egyik legnagyobb államférfia, aki - mellesleg mondva - protestáns.

Rev. Csernitzky István.

A bodajki (Fejérmegye) búcsújárótemplom.

T Á R C A.

Édes anyám, kedves fölnevelő dajkám . . .

. . . Kinok égtek a szülőkebelben, búcsúm csókját, hogy rája leheltem. Kinja lángi el nem aluvának, jéggyöngyétől szeme harmatának . . .

Magyar anya levele amerikai lányához.

Irta : Dr. HELVEY LAJOS.

Dicsértessék az Úr Jézus neve és a Szűz Máriáé mindörökké.

Bánatos szívvvel, könnyező szemmel írom hozzád e levelet szerelmes magzatom, édes lányom Mari. Álomban az éjjel megint láttalak. Szomorú voltál te is; keservesen panaszkodtál nekem. Baj ért-e talán ott a messze idegenben? Régóta hallgatsz gyermekem.

Jóságos Istenem, miért is eresztettelek el! Nekem, szegény özvegy édes anyádnak, te voltál a gazdagságom, büszkeségem, te voltál a reménységem. Öreg napjaimnak támasza, vigasza te lettél volna . . .

Szent György-napkor lesz két esztendeje, hogy elmentél. Azóta sem virradtam még olyan napra, nem értem meg még olyan órát, hogy eszembe ne jutottál volna.

Ebben a kis hajlékban minden csak rólad beszél. Bár soha itt ne hagytad volna. Minden Isten áldott nap végignézek, összerakosgatok benne mindent, ami a tiéd. Ugy megörzöm, hűségesen gondját viselem. Ahogy téged, ahogy neked tizenhat hosszú esztendőn keresztül drága virágszálam . . .

Lám, nyoszolyád fölött most is ott van aranyos rámában a te **első szent áldozási képed**. Jézus az utolsó vacsorán. Szegen lóg mellette a sárga viaszgyertya. Mindakettőt a plébános urunk adta, a jó Isten áldja meg érte. Fehérvasárnap lesz tiz esztendeje. Nyolc éves voltál akkor. Emlékszel-e még arra a szép napra? Én minden reggel megtörölgetem azt a képet. A tükör sem csilloghat különben. Hanem a kép után mindig meg kell törölni a szememet is, tele van olyankor könnyel mindakettő... Fönt a sifonéron, a Mária-kép alatt tartogatom azt az **ajándékkönyvet**, amit tizenkétéves korodban kaptál a nagy ekzámmentkor, hogy kiállottál az iskolából. A káplán urunktól, aki akkor volt, s aki annyira megdicsért ott a népek, meg az urak előtt, amiért olyan szépen feleltél. Szegény édes apád — Isten boldogítsa — hogy büszkélkedett veled akkor! Ott voltam én is, jól tudom. Sohasem felejttem el azt a májusi napot. Minduntalan megnézem azt a könyvet. Jóformán kívülről tudom már minden betűjét, a pogány gyerekekről, a vad emberekről, meg a jámbor missiós papokról . . . Megvan még a **fehér ruhád** is, amit a keresztanyád varratott bémálásra. Sokszor kimosom, kivasalom, aztán levendulát teszek bele. Ilyenkor mindig nagyon fáj a szívem érted édes lányom. Tudod, egyre az van ilyenkor az eszemben, amikor az esperes úr ott a méltóságos püspök úr előtt felkérdezett a katekizmusból, és a püspök úr megcirógatott téged, aztán megkérdezte a nevedet . . .

Ugy bizony. Azon mód van minden, ahogy itt hagytad. Bár magad is itt lehetnél, ne csak az arcképedet üldöred. Hej, az a kép! Ezerszer is elnézem reggeltől estig. Látom róla, egészséges vagy, jó órában legyen mondva. Meg is nőttél, megerősödtél az alatt a hosszú két év alatt.

Gyertyaszentelőkor elvittem azt a képet a keresztanyádhoz. Nagyon megörült, amikor látta. Egyre azt hajtogatta ő is, bár itthon volnál. Hazamenet aztán, gondold csak el édes lányom, kivel találkoztam. Ki mással mint a Varga Pistával. Tudod, hogy kato-

na, hiszen itthon voltál még, amikor elvitték huszárnak. Most már káplár sarzsija van. Ugy mondják, igen megbecsüli magát. Még egy fél esztendőket kell neki szolgálni. A Boris huga lakodalomára jött meg. Mikor téged kérdezett, neki is megmutattam a képet. Akkor aztán azt is kérdezte, haza jössz-e. Mondtam neki, hogy ugy számitasz. Akkor azt mondta, irjam meg neked, hogy tisztel. Kétszer is mondta, megirjam ám. Hát most megirtam.

A pénzt is, amit Jézus neve napján küldtél nekem — én akkor kaptam meg — igen szépen megköszönöm, édes lányom. A póstáskisasszonyunk nagyon dicsért téged, amikor kifizette a huszonöt forintot. Ennyit adtak a tiz dollárért a mi póstánkon. Az adóm, hála Isten, kifizettem már. Így hát mind betettem a te nevedre a takarékbába. Épen két szentmisére valót fogtam ki a pénzből. Egyet édesapádért, meg az elhalt testvéreidért mondtam — Isten nyugtassa őket a többi megholtakkal —, a másikat meg te éretted, édes lányom. A plébános úr is nagyon megörült neki, hogy ilyen jó lány vagy. Ezt a képet ő küldi neked, még külön kopertát is adott hozzá, mert abba, amit nálunk a Fuchs zsidó árul, ez a kép nem fért volna bele. A makula nélkül való Anya van rajta, a te pátrónád, édes lányom, hát azt mondta a plébános úr, hogy tedd az imádságos könyvedbe. Aztán kérd a pártfogását, hogy a te lelked is olyan szeplőtelen maradhasson. Így mondta a plébános úr. Én is azt mondom. Most tél van, telik az időből, hát mindennap eljárck misére. Mise után még külön is imádkozom érted a lurdi oltárnál. Csakhogy jó légy, csakhogy vigyázz magadra. Csakhogy ne hallgass senki rossz ember szavára. Majd csak megőriz a jó Isten, édes lányom, hiszen magad irod, hogy **hitközségbe tartozol** és minden vasárnap rendesen eljárck a templomba. Hát így is kell. Így áld meg az Isten.

Mikor aztán haza megyek a szentegyházból, minduntalan akad valaki, aki téged kérdez. A mester úr váltig azt hajtogatja, sohasem lesz oly jó tanítványa, amilyen te voltál. A lánya, az Annuska kisasszony, aki pajtásod volt neked, amikor iskolába jártatok, köszöntet téged. A Bognár Julis meg, aki a városban szolgál, az átreszodat kérdezte. Azt mondta, ő is ki akarna menni. Én ugyan lebeszéltem. Használt-e, nem-e, már azt aztán nem tudom . . .

Voltam egy vendégségben is a farsangon. A Takács Piroskát adták férjhez. A te lánypajtásaid mind ott voltak. Mikor azt a nótát hallottam, hogy :

Édes anyám édes teje,
Keserű a más kenyere . . .
te jutottál eszembe. Elsirtam magamat . . .

Mért is vagy oly nagyon messze tőlem, édes lányom! Olyan szép most a mi kis házunk. Az őszszel újra befödöttem friss zsuppal a tetejét. Magam megmeszeltem. Uj, zöldre pingált a kertkerítés is. Sokat segített mindehhez a te kereseted, kedves gyermekem. De inkább szegényesebb volna minden, csak te volnál itt.

Elszorul a szívem, mikor az ablakban a virágokat öntözöm. Te is úgy szeretted mindig a virágot s most épen te nem vagy itt, én legszebb, legdrágább virágom.

Mig reszkető kezem a tollat forgatja,

Te vagy árva lelkem minden gondolatja . . .

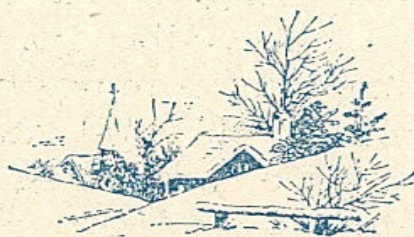
Nemcsak most. Mindig. Ugy öregszem, gyengülök, emészt a bánat.

Irod, hogy rossz ott most a kereset Amerikában. Azon iparkodjál hát, hogy őszre haza kerülj. Szüntelen aggódom, hátha valami baj ér téged is abban a gyárban, mint annyi mást.

A jó Isten irgalmába, a boldogságos Szűz Mária oltalmába, pártfogásába ajánllak téged, édes Mari lányom.

Ölel, csókol, szeret, sirat téged.

a te bánatos
Édesanyád.

Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás . . .

Lurd ötvenéves jubileuma.

Franciaország fővárosában, Párisban, 1793-ban a forradalom rémuralma idején, eszüket vesztett gonosztevők a „Mi Asszonyunk“ (franciául: Notr Dám) ősrégi templomában a csöcselék előtt kihirdették, hogy nincs Isten. Ha mégis volna, hát egy lehet csak --- az ész. Az az --- Isten. Hogy káromkodásuknak nagyobb legyen a fogantatja, az oltár fölé mindjárt egy félig meztelen parázna személyt ültettek, akit tömjénfüsttel udvaroltak körül s azt mondták róla, hogy ő --- az ész istennője.

Hogy aztán ez a kifecamodott ész hová vezette Franciaország kormányát, megmondja a világtörténelem, a mely kevés nemzetről jegyzett föl annyi gyalázatot több ezer esztendő alatt, mint a franciáról az utolsó másfélszáz év alatt . . .

Es mégis. Mi történt ugyanott, ugyanabban az országban ötvenhét esztendővel az imént leirt szentségtörés után? Az irgalmas

Isten áldásával árasztotta el a francia állam területén az egész világot . . .

1858-ban február 11-én, csütörtökön déltájban, a Pireneus-hegység alján, Francia- és Spanyolország határán, a tarbéi püspökség területén, Lurd városka mellett, a kis Gáv folyó oldalán, a Mas-sabiel-barlang fölött, a 14 éves Szubirú Bernadettnek, egy szegény molnármester lányának, amint két lánypajtásával fát szedegetni indult --- **megjelent a Boldogságos Szűz Mária.** A vézna kis leány, aki többnyire atyja juhait őrizte, alig járt iskolába. Mi több, akkoráig még egyszer sem áldozott. Az olvasót azonban igen buzgón elimádkozta naponta többször is. Nagyon tiszta lélek volt s végtelesenül alázatos szív. Azért emelte föl az Úr . . . Eleinte nem is tudta, ki volt a csodálatos szépségű nő, aki neki megjelent. Csak annyit tudott róla, hogy hófehér ruhája volt, kék szalaggal a derekán és hosszú, fehér fátyla; lábai sarutlanok voltak s mindegyiken --- a sziklabarlang vadrózsa-bokra fölött --- egy-egy aranyrózsa nyilott. Karjára olvasó simult, amelynek fehér volt minden szeme, arany a láncá és ugyancsak szinarany a keresztje . . .

A csodának hire ment. Vasárnap, február 14-én délután már többen jöttek a kis leánnyal a jelenés helyére. A harmadik jelenés napján pedig --- amely, ha a kalendáriumban nem is, egyházi jelentőségét tekintve azonban **összeesik a „Hajnal“ első füzeté megjelenésének napjával** --- hamvazó szerdára következő első csütörtökön, február 18-án maga a Boldogságos Szűz mondotta a jámbor Bernadettnek, hogy **sok embert kíván látni a barlang körül.** A Boldogasszony összesen tizenhatszór jelent meg a leánykának. A jelenéseknek utóbb már temérdek nézője akadt. Bernadetten kívül azonban senkisémit látott semmit a csodából. És mégis tudta, érezte a népsokaság, hogy az Isten Anyja jelen van . . .

A hetedik jelenés alatt megparancsolta a szent Szűz a kis leánynak, mondja meg a lurdi plébánosnak, hogy a barlang fölött tiszteletére kápolna épüljön. A kilencedik jelenés idején, február 25-én a Boldogságos Asszony forrást fakasztott a sziklából, amely --- mint azt hírneves világi tudósok megállapították --- **percenként 85, óránként 5100, naponként meg 122,400 liter vizet adott.** Ez az azóta világhírű lurdi víz még az nap meggyógyított egy olyan féligvakot, akinek már 20 esztendeje fekete hályog volt a jobb szemén. Ime, az első csodálatos lurdi gyógyulás. A tizenötödik jelenés alkalmával, március 4-én, tehát épen most ötven éve követte a második. Ekkor egy haldekló gyermeket fürösztött meg édesanyja a forrás vizében. A gyermek, akinek előbb már üvegesedni kezdtek szemei, magához tért és meggyógyult.

Leggyönyörűbb volt s legemlékezetesebb marad mégis a tizenhatodik jelenés, március 25-én, Gyümölcsoltó napján. Ezen az ünnepnapon, amelyen az ó-szövetség idejében Gábiel arkangyal Názáretben köszöntötte Máriát, az égi jelenés - ezen a nagy napon még tündöklőbb mennyei fényárban pompázott, mint eddig --- miután a kis molnár leány egymásután háromszor kérte, mondja meg neki, ki ő, kimondotta az ismeretes szavakat, amelyek ma ott ragyognak a lurdi barlang fölött :

--- **Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás . . .**

Azután még husvéthétfőn, április 5-én jelent meg a lurdi Szűz a gyermeklánynak 9000 főnyi hívő sereg jelenlétében. Bernadett

ekkor annyira elmerült a szent Szűz szemlélésébe, hogy észre sem vette, mikor összetett keze a gyertya lángja fölé került. Hosszu ideig tartotta így ujjait, a nélkül, hogy megégette volna valamelyiket. A néptömeg álmélkodva nézte a csodát. Julius 16-án, a szent skapuláré ünnepén volt az utolsó, a 18-ik jelenés, amikor a Szűzanya elbúcsúzott kedves Bernadettjétől. (h.)

— Folytatjuk. —

H I R E K.

Életét áldozta föl Krisztusért. Heinrich Leó szentferencrendi atyát a Colorado-állambeli Denver városában, a szent Erzsébet templomban február 23-án, vasárnap reggel 7 órakor, amint a Mária-oltárnál mise alatt 60 hívőt áldoztatott, egy Alio József nevű olasz anarchista -- aki az Ur asztalához furakodott, mintha áldozni akarna, a szent ostyát azonban nyomban a szentély padlózatára köpte revolverrel szíven lőtte. A szerzetes földre ejtette az áldoztató kelyhet, amelyből 25 ostya hullott szerte-széjjel. Leó atya, kinek vére pirosra festte az oltár lépcsőjét, 8 percnyi haláltusa után kilehelte nemes lelkét. -- A német birodalom területén, Poroszországban, a kölni érseki tartomány Oesterich nevű helységében született. 40 éves volt, áldozó papságának immár 17-ik évében működött. Életszentsége még szerzetestársainak is például szolgált. Testét gyakran ostorozta. Munka, böjt, imádság, önmegtartóztatás és önsanyargatás volt az ő élete. Csoda-e, ha az Ur Jézus vértanuvá avatta? -- Denverben óriási részvét mellett beszentelték holttestét. Aztán elszállították a New-Jersey állambeli Pattersonba, a hol előzőleg lelkészkedett s ahol rokonai élnek. Mult hétfőn, e hó 2-án helyezték nyugalomra a szt. Bonaventura ferencrendi zárdatemplom sirboltjában. Zsufolva volt a a templom. Tömve volt a környéke. Pedig csak úgy szakadt a havas eső. A temetést maga a O'Connor János newarki püspök végezte. -- Imádkozzál a vértanu-papért, keresztény lélek, hogy ő is szószólód lehessen a mennyországban. Gondolkodjál rajta, mennyi áldozatot hoznak a te lelkedért Krisztus papjai. Végül elmélkedjél azon is, hova sülyeszti a világot: **az Istentagadás, a szociáldemokrácia, az anarchizmus !**

— **Sátán szolgálója.** New Yorkban álarcos bálba készült egy leány. Határtalan jókedvében magát a sátánt akarta megszemélyesíteni. Fel is öltözködött úgy a hogy a mesebeli ördögöket festik, arcát pedig indiai festékekkel torzította el, a helyett, hogy álarcot használt volna. A bálban pokoli jókedve volt. Aztán haza ment. A sátáni álarcot azonban semmiféle szappan sem vitte le róla. Ijedtében keresett orvosi segítséget. A doktorok azonban azzal vigasztalták, hogy egész életén keresztül ördögi pofával kénytelen járni, kelni az emberek között, mert az indiai festéket lehetetlen eltávolítani az arcról.

( ) **Az apácák becsülete.** Coloradó állam Conejos nevü megyéjének minden közös iskolájában [Public Schols] apácákat alkalmazta törvény. Az állami főtanfelügyelő, K. S. Cvaig a minap megszemlélte ez iskolákat s megfigyelte a tanítást. Hivatalos jelentésében bevallja, hogy egy közös iskolában sem talált oly rendet s oly kielégítő előhaladást, mint a kath. apácák által vezetett Public Schoolokban, ámbátor az apácáknak ott nincs megengedve katolikus módon tanítani.

A furfangos borbély.

Egy borbély ily feliratot tűzött boltja ajtajára :

„Itt holnap ingyen borotválják!”

Másnap csakúgy özönlöttek a kundschaftok. Alig győzték a munkát, mindazonáltal mikor fizettségre került a sor, a borbély követelte a díjat. A vendégek hivatkoztak a kifüggesztett sorokra, de a borbély nem tágitott.

Mert -- úgymond -- ott az van írva, hogy holnap, és nem ma!

A felirat továbbra is kint maradt kitünő „biznisz“-t csinálván a borbélynak.

A megtérésüket, gyónásukat halasztó lanyha katolikusok hasonlóképen cselekesznek. Mindig azt mondogatják: „**majd holnap!**“ A különbség csak az, hogy míg a borbély a publikumot csapta be, ezek magát az Istent hitegetik.

Ne feledjük, hogy holnap -- és soha -- mindegy. Ne játszunk az Istennel és örök üdvösségünkkel !

A SÁSKA.

Father Gruson lazarista misszionárius Abyssiniából ezeket írja : Szörnyű csapás ért bennünket. Nyugatról oly sáskaraj lepte el a szántóföldeket és házakat, hogy föltétlenül elpusztúl népünk, ha csak valami különös Isteni segítség nem jó. Másfél napig nem láttuk a napot a sáskák milliárdjaitól. Az aratásra készen váró gabona-földek földig levannak tarolva. A háztetőket megették. Hiveim kétségbeesve — jönnek hozzám : „Meneküljön atyánk, mert meghal, másutt is szükség van a misszionáriusokra.“ — Így szólnak. De én nem hagyom el őket.

A világ legdrágább kincse: az egészség!

Magyar pap kórháza Amerikában.

Isten segédelmével eddig 200-nál több betegségnek találtam meg gyógyító-írját a világhírű wörishofeni plébános, a néhai való „Father Kneipp“ csalhatatlan gyógyításával. Négy esztendei amerikai lelkipásztorkodásom alatt 2010 beteg fordult meg a kezem alatt. West-Virginiától Bostonig, Atlantic Citytől Harri-burgig tömegesen járultak elém a szenvedők. Angolok és németek, tótok, csehek és lengyelek. De még négerék is. Kedves magyar honfitársaim seregestül kerestek föl. Aki személyesen nem jöhetett, levélben panaszkolta el baját. Hogy bizalmát senki sem pazarolta érdemtelenre, mutatja a temérdek köszönő levél, hálaírat. Sok százra rug a számuk s az érdeklődő ritka szép tapasztalatot merithet belőlük. Tifuszt, tüdőlobbot, vérhányást, vörhenyt, váltólázatot — mondhatnám — egy székonyü szerrel gyógyítok. Epe-, vese-, hólyagkőből operáció nélkül kigyógyítottam szenvedő embertársaimat. Vérmérgezésből az utolsó percben, már a halál révén sikerült visszaadnom a sir szélén állókat az életnek. Legutolsó betegem 15 évi rheuma következtében szivbajában sehohsem talált enyhülést. Meggyógyítottam. Gyógyításom egyszerű, természetes.

☞ Hideg víz, biztos hatású füvek, szigoruan megszabott életmód. ☞
Honfitársaimnak bármely pillanatban rendelkezésükre áll k.

Father CHAS. POLICSEK
magyar plebános,
a „St. John Kneipp-Sanatorium“ igazgatója,
ALPHA, N. J.

≡ EMLÉKKÖNYV. ≡

Kiadta M. G. plebános a passaici Szt. István róm. kath. magyar templom felszenteltetése alkalmából.

40 oldalon elsőrendű fényezett papíron, szép képekkel 12x8 nagyságban jelent meg.

Hűen leírja a passaici magyar kath. hitközség történetét, a templomot, mely egyike az amerikai kath. magyarság legszebb templomainak.

Érdekes és tanulságos olvasmány, bármely hitközségbeli hívő részére.

Csinos kiállításánál fogva alkalmas ajándék az óhazába.

☞ Ára Passaicon 10 cent, máshová 14 cent. ☞

Postabélyegeken is beküldhető a „HAJNAL“ címére.

≡≡≡ HAJNAL. ≡≡≡

1908.

MÁRCIUS 5.

1-ső szám.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plebános Passaic-on, New Jersey.

Szerkeszti: Messerschmidt Géza plébános, Passiac-on, New Jersey

REPRINT EDITON

Készítette: Dudás Róbert Gyula, 2015-ben